

Írta: Kricsfalvi Nóra

„APA ÉS FIA KERESI A GYÖNYÖRŰSZÉP NŐT, AKI NEM TALÁLJA ÖNMAGÁT”

Jostein Gaarder nevét már ismertté tette Magyarországon a *Sofie világa* című, elsősorban gyerekeknek és fiataloknak írt filozófiatörténete. A kártya titka is boncolgat filozófiai kérdéseket, de a cselekmény egy család történetét dolgozza fel. A regény kamaszkorú hőse Hans Thomas, aki az édesapjával elindul Norvégiából Görögországba, hogy felkutassa édesanyját, aki kilenc évvel ezelőtt nyomtalanul eltűnt. Kiderül, hogy a nagypapát azért nem ismerte, mert német katona volt, aki a világháború idején szeretett bele a nagymamába, akit a falu ezért megszégyenített. Édesapja pedig alkoholistá. Az utazás során rengeteg dolgról beszélgetnek, Európa legszebb városaiban járnak, és közben arra keresik a választ, kik is ők valójában, honnan jöttek, milyen szerepe van az életben a sorsnak és a véletlennek, hogyan születnek az előítéletek. Útjuk egyik állomása egy kis városka – Dorf – ahol az öreg pékmester egy zsömlébe sütött könyvecskét ad Hans Thomasnak; egy benzinkútnál pedig a törpétől kap egy nagyítót. Minden szabad pillanatot kihasználva a kisfiú olvasgatja a zsömlekönyvet, és lassan rájön, hogy az családjának történetét tartalmazza, a régmúlttól kezdve. Az is kiderül a zsömlekönyvből, hogy miért hagyta el őket édesanyja, sőt a jövőre vonatkozólag is tartalmaz bizonyos jóslatokat. (Természetesen ezen jóslatok megegyeznek a delphoi jósdában Püthia által mondottakkal.) A zsömlekönyv története és az utazás lassanként teljesen egybefolyik; 52 kártyalap elevenedik meg a mesében, hogy Hans Thomas választ kapjon a benne motoszkáló kérdésekre. Az édesanya természetesen előkerül, a dorfi pékről kiderül, hogy nem más, mint a német nagypapa, aki egész életében a családját kereste. Gaarder meglepően szépen ír, a legelképezhetőbb műfajokat keverve, csöppet sem bántó módon. Egyszerre olvashatunk egy mesét, filozófiai dialógusokat, útiregényt és családregegyét, különböző szociális kérdéseket boncolgatva. Szakmailag sem szociológiai sem filozófiai szempontból nem tökéletes persze a könyv, de nem is ez a célja, hanem a problémafelvetés, vitaindítás. Elsősorban gyerekeknek szól, de éppen úgy, mint a *Sofie világa*, a szakmában dolgozók számára is gondolatébresztő.

Jostein Gaarder: *A kártya titka* Magyar Könyvklub – Elektra Kiadóház
Készítette: Kricsfalvi Nóra